

Pobočka Vysočina

Česká astronomická společnost

Výroční zpráva za rok 2019

Pobočka Vysočina (PV ČAS) je jednou z poboček České astronomické společnosti (ČAS). ČAS je dobrovolné sdružení odborných a vědeckých pracovníků v astronomii, amatérských astronomů a zájemců o astronomii z řad veřejnosti. ČAS dbá o rozvoj astronomie v českých zemích a vytváří pojítka mezi profesionálními a amatérskými astronomy. ČAS je sdružena v Radě vědeckých společností a je kolektivním členem Evropské astronomické společnosti. Územní platnost PV ČAS je po celém Kraji Vysočina.

Hlavním cílem PV ČAS je sjednocovat všechny jednotlivce či skupinky zájemců o astronomická dění v oblasti Kraje Vysočina, na území okresů měst Jihlava, Žďár n. Sázavou, Třebíč, Havlíčkův Brod a Pelhřimov.

Historie vzniku PV ČAS

Historie vzniku PV ČAS je podrobně popsána v úvodních částech výročních zpráv PV ČAS za rok 2014 a 2015, kde ji lze snadno dohledat. Tyto zprávy jsou dostupné na internetové stránce pobočky.

Základní informace o PV ČAS

Česká astronomická společnost, Pobočka Vysočina

web: <http://vysocina.astro.cz>

e-mail: vysocina@astro.cz

telefon: +420 777 889 193 (Jakub Hraníček, předseda)

+420 728 880 930 (Miloš Podařil, místopředseda)

Bankovní spojení pro platby v CZK v ČR: **2700551646 / 2010** (Fio Banka)

IBAN CZ0720100000002700551646

BIC kód/SWIFT FIOBCZPPXXX

Centrální adresa ČAS (fakturační údaje):

Česká astronomická společnost

Fričova 298, 251 65, Ondřejov

Telefon: +420 226 258 451

Email: cas@astro.cz

IČO: 00444537

Bankovní spojení pro platby v CZK v ČR: **2500452440/2010** (Fio banka)

Volené orgány PV ČAS na čtyřleté funkční období 2018-2021

Předseda	RNDr. Jakub Hraníček, Ph.D.
Členové výboru	Bc. Miloš Podařil (místopředseda) Ing. Petra Podařilová (hospodář) Ing. Petr Janovský Ing. Martin Kotěra RNDr. Rostislav Štork, Ph.D.

Jednání výboru PV ČAS a plenární schůze PV ČAS

V průběhu roku 2019 se uskutečnila jedna plenární schůze (18. ledna 2019). Tato schůze byla schůzí výroční, kde byla podána zpráva o činnosti a hospodaření pobočky za rok 2018.

V roce 2019 se dále uskutečnilo jedno jednání výboru PV ČAS.

Členská základna PV ČAS ke dni 31. 12. 2019

Počet kmenových členů: **24** (beze změny)

Počet hostujících členů: **5** (nárůst o 1 člena)

Základní dokument PV ČAS

Základní dokumenty PV ČAS jsou oficiální dokumenty České astronomické společnosti. PV ČAS při své práci respektuje nařízení a směrnice České astronomické společnosti.

Cíle a koncepce PV ČAS

Jedním z hlavních cílů PV ČAS je zintenzivnění vzájemné spolupráce třech stávajících astronomických subjektů s pravidelnou činností na Vysočině (Třebíč, Jihlava, Pelhřimov) a usilování o rozšíření o další subjekty či města regionu = rozšiřování členské základny a rozšiřování odborného a popularizačního programu.

Rámcovým programem PV ČAS zůstane především popularizace astronomie a příbuzných vědních oblastí v Kraji Vysočina. Jako hlavní náplň tohoto programu lze uvést např. každoroční pořádání *Astronomického semináře* v jednom z měst na Vysočině nebo realizace projektu *Astronomie v regionu* zahrnující astronomické aktivity (odpolední pozorování Slunce, podvečerní přednáška a večerní pozorování oblohy) v různých městech Vysočiny. Nedílným úkolem PV ČAS je i podpora stávajících astronomických programů, jako jsou setkávání astronomů na hvězdárně v Třebíči, realizace Astronomického tábora JAS, pořádání Noci vědců aj.

Cílem PV ČAS je sjednocovat všechny zájemce o astronomii v Kraji Vysočina a vytvářet tak prostor pro vzájemnou komunikaci a společné aktivity. V této souvislosti Jihlavská astronomická společnost, Astronomický klub Pelhřimov i Hvězdárna Třebíč při DDM Třebíč pracují i nadále pod svojí právní subjektivitou a nadále existují ve formě

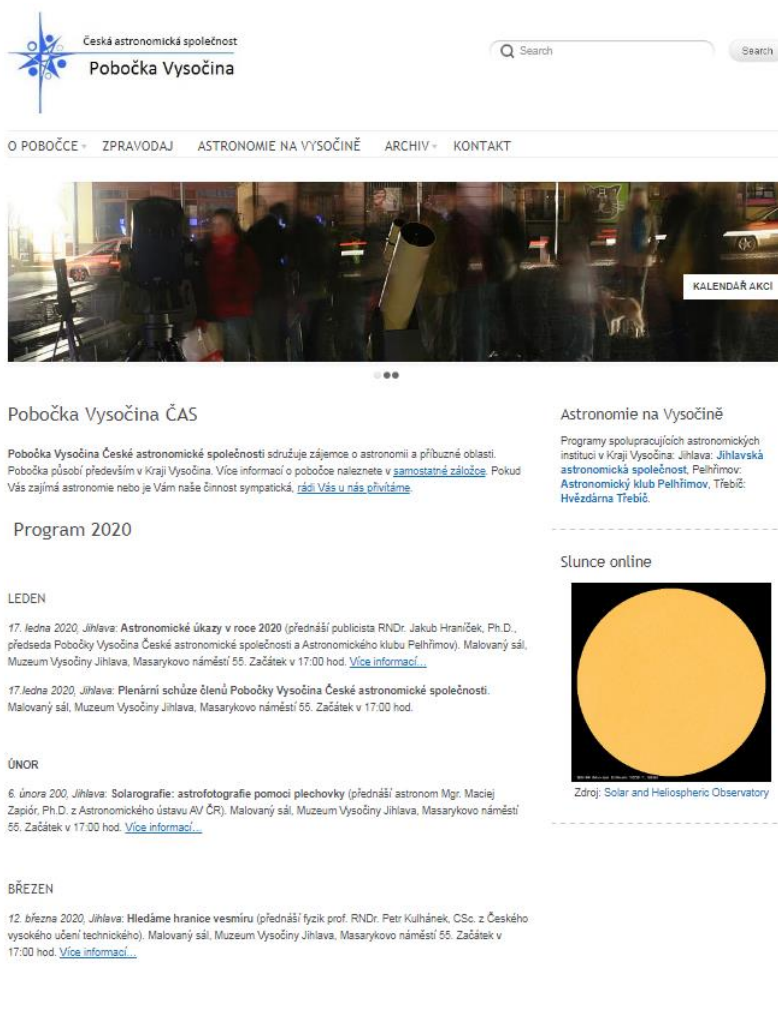
samostatných občanských sdružení, resp. v podobě samostatných spolků působících v jejich mateřských městech.

Webová prezentace <http://vysocina.astro.cz>

V souvislosti se založením PV ČAS vznikla počátkem roku 2014 i webová prezentace pobočky s adresou <http://vysocina.astro.cz>.

Webová prezentace PV ČAS využívá serveru astro.cz a redakčního systému Wordpress. Nejdůležitější funkcí webu je informovat o aktuální činnosti PV ČAS (web poskytuje přehled nadcházejících akcí pro členy i pro nejširší veřejnost). K dispozici jsou také veškeré důležité dokumenty výboru (např. zápisy apod.). Významnou součástí webu je rozsáhlý archiv, který krom fotogalerií obsahuje například i audiozáznamy, videozáznamy a prezentace vybraných přednášek. Prostřednictvím samostatného webového formuláře se lze přihlásit k odběru elektronického zpravodaje, jehož prostřednictvím pobočka informuje o významnějších aktivitách.

PV ČAS dále na serveru astro.cz využívá dvě elektronické konference (konference výboru pobočky a konference všech členů pobočky).

The screenshot shows the homepage of the Pobočka Vysočina of the Czech Astronomical Society. The header includes the logo, the name 'Česká astronomická společnost Pobočka Vysočina', and a search bar. A navigation menu contains 'O Pobočce', 'Zpravodaj', 'Astronomie na Vysočině', 'Archiv', and 'Kontakt'. A large banner image shows people at an astronomical event, with a 'Kalendář akcí' button. Below the banner, there are sections for 'Pobočka Vysočina ČAS', 'Astronomie na Vysočině', and 'Program 2020'. The 'Program 2020' section is divided into months: LEDEŇ, ÚNOR, and BŘEZEN, each with a list of events including dates, locations, speakers, and times. A 'Slunce online' section features a large yellow sun icon and the source 'Solar and Heliospheric Observatory'.

Činnost PV ČAS v roce 2019

Činnosti PV ČAS v roce 2019 probíhala v souladu s plánem akcí, který byl prezentován na plenární schůzi dne 18. ledna 2019 a dále zpřesňován na schůzi výboru pobočky. Na realizaci jednotlivých akcí PV ČAS se především podíleli členové PV ČAS, a to ve svém volném čas. Řada aktivit byla dále organizována ve spolupráci s Hvězdárnou Třebíč, Jihlavskou astronomickou společností a Astronomickým klubem Pelhřimov. Tyto spolupracující organizace zajistily v rámci spolupráce jak personální, tak přístrojové vybavení.

Realizované vícedenní projekty

Podpora Astronomického tábora Jihlavské astronomické společnosti

Astronomický tábor Jihlavské astronomické společnosti je letní dětský tábor zaměřený na astronomii a příbuzné vědní oblasti. Většina vedoucích tábora je členy PV ČAS, která se na přípravě tábora podílí především výpomocí s odborným programem. (<http://www.astronomickytabor.cz>)

PV ČAS se na Astronomickém táboře v roce 2019 podílela organizací odborné přednášky Ing. Tomáše Příbyla. Astronomický tábor probíhal na Hájence Černé lesy u Brtnice na Jihlavsku v termínu 19. července až 1. srpna 2019. Tábora se účastnilo 60 dětí a 20 vedoucích.

Podpora výstavy Hvězdné nebe nad námi

U příležitosti završení 15. ročníku Astronomického tábora vznikla fotografická výstava 14 astrofotografií, které vytvořily děti z Astronomického tábora 2018 pod vedením Jana Schilhaba a Tomáše Koska. Na přípravě výstavy se podíleli také členové Pobočky Vysočina ČAS.

Výstava byla prezentována od 13. listopadu 2018 do 6. ledna 2019 v prostorách jihlavské Kavárny Muzeum. Odhadovaná návštěvnost je 150 osob.

29. Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě (11. - 12. října 2019)

PV ČAS ve spolupráci s Českou astronomickou společností a Jihlavskou astronomickou společností spolupracovala na provozu výstavního stánku České astronomické společnosti a Nakladatelství a vydavatelství Aldebaran. Po celou dobu veletrhu členové před vchodem do výstavních prostor Kulturního domu Ostrov pořádali pozorování Slunce za použití astronomických dalekohledů. PV ČAS dále spolupracovala na organizaci předávání ceny Littera astronomica a následné laureátské přednášky.

Informace o činnosti PV ČAS

Webové prezentace (vysočina.astro.cz, astro.cz), regionální tisk (např. Pelhřimovské noviny, Deník Vysočina, Jihlavské listy, MF Dnes Vysočina, ČTK a další), regionální rozhlas (Český rozhlas Vysočina), plakáty na vývěsních plochách.

Činnost pro veřejnost

Činnost PV ČAS zaměřenou na popularizaci astronomie pro školy a veřejnost je rozdělena pro účely této výroční zprávy na tři hlavní skupiny:

- Přednášky bez doprovodného programu
- Pozorování Slunce a objektů noční oblohy
- Kombinovaný program zahrnující jednu či více popularizačních přednášek s odpoledním a/nebo nočním pozorováním oblohy.

A) Přednášky bez doprovodného programu

V roce 2019 PV ČAS realizovala **15** populárně naučných přednášek pro veřejnost, pro základní i střední školy. Přednášejícími byli jak členové PV ČAS, tak i zvané osobnosti (uvedené v závorce). Níže je uveden přehled jednotlivých přednášek. Celkem bylo na těchto přednáškách přítomno **733** návštěvníků.

17.1.2019	Astronomické úkazy v roce 2019 (Dr. Jakub Hraníček)	MKP
18.1.2019	Astronomické úkazy v roce 2019 (Dr. Jakub Hraníček)	MVJ
21.2.2019	Tma jako ohrožený druh aneb O světelném znečištění (Pavel Suchan)	MVJ
14.3.2019	Historie navigace (Dr. Petr Scheirich)	MVJ
12.4.2019	Záludné výběrové efekty v historii astronomie (Dr. Jiří Grygar)	VŠPJ
10.5.2019	Kosmické počasí: Jak ovlivňuje život na zemi (Dr. Lenka Zychová)	MVJ
13.6.2019	Příběh lunárního modulu (Ing. Tomáš Příbyl)	MVJ
19.9.2019	SpaceX - historie, současnost i budoucnost (Dušan Majer)	MVJ
21.9.2019	Apollo: Ze Země na Měsíc	HT
17.10.2019	Co nás čeká na poli výzkumu exoplanet v příští dekádě? (Dr. Petr Kabáth)	MVJ
14.11.2019	Hledání ztracené tmy (Tomáš Kosek)	MVJ
21.11.2019	Cizí světy ve vesmíru (Dr. Marek Skarka)	HT
28.11.2019	New Horizons (prof. Miloslav Druckmüller)	MVJ
12.12.2019	Hudba sfér (Mgr. Jakub Rozehnal)	MVJ
27.12.2019	Černé díry už nejsou tak černé (Dr. Petr Dvořák)	MVJ

Vysvětlivky: MKP = Městská knihovna Pelhřimov, MVJ = Muzeum Vysočiny Jihlava, HT = Hvězdárna Třebíč, VŠPJ = Vysoká škola polytechnická Jihlava

B) Pozorování Slunce a objektů noční oblohy

V roce 2019 bylo realizováno celkem **15** samostatných pozorovacích akcí. Tyto akce navštívilo celkem **1 131** návštěvníků. Každé z níže uvedených pozorování bylo doprovázeno odborným výkladem vztahujícímu se k právě pozorovanému objektu. Pozorovací program byl zaměřen přes den na pozorování Slunce, v noci na Měsíc, planety a objekty Sluneční soustavy, dále pak na souhvězdí a objekty vzdáleného vesmíru. Při mimořádných akcích byly pozorovány mimořádné astronomické úkazy. Jednotlivé pozorovací akce byly předem oznamovány pomocí připravených letáčků, v novinách, na internetových stránkách PV ČAS.

21.1.2019	Úplné zatmění Měsíce	Pelhřimov
21.1.2019	Úplné zatmění Měsíce	Havlíčkův Brod
21.1.2019	Mimořádné pozorování: Úplné zatmění Měsíce	Jihlava - BMB
16.4.2019	Pozorování oblohy	ZŠ Urbanov

7.6.2019	Muzejní a galerijní noc 2019 - pozorování	Jihlava – BMB
8.6.2019	Festival rekordů a kuriozit - pozorování Slunce a Měsíce	Pelhřimov
29.6.2019	Pozorování Slunce v ZOO	Zoo Jihlava
16.7.2019	Mimořádné pozorování: Částečné zatmění Měsíce	Jihlava – BMB
16.7.2019	Částečné zatmění Měsíce	Bělá u Hořepníka
16.7.2019	Částečné zatmění Měsíce	Havlíčkův Brod
16.7.2019	Částečné zatmění Měsíce	Pelhřimov
27.7.2019	Pozorování Slunce v ZOO	Zoo Jihlava
31.8.2019	Pozorování v rámci akce Ukončení prázdnin v Myslotíně	Myslotín u Pelhřimova
1.9.2019	Pozorování Slunce v ZOO	Zoo Jihlava
25.10.2019	Pozorování pro veřejnost v Pelhřimově	Pelhřimov

C) Přednášková činnosti kombinovaná s pozorováním

V roce 2019 bylo realizováno celkem **14** aktivity tohoto typu. Souhrnný počet návštěvníků všech aktivity činil **864**. Jedná se o tyto aktivity:

21.3.2019	Měsíc
3.7.2019	Skautský tábor u obce Lípa
5.7.2019	LT Hodkov (Kutná hora)
6.7.2019	LT Dražičky (Tábor)
7.7.2019	Skautský tábor u obce Mladé Bříšťě
14.7.2019	LT Smrčná (Světlá nad Sázavou)
17.7.2019	Pozorování na dětském táboře Chválkov
3.8.2019	Tajemství hvězdné oblohy nad hradem Orlík
3.8.2019	LT Rohozná
21.8.2019	OS Paleček
26.8.2019	ZŠ Okrouhlice
14.9.2019	Ze ZOO ke hvězdám
27.9.2019	Přednášky v rámci akce Noc vědců
4.10.2019	Hvězdy na Přísekou

Shrnutí činnosti PV ČAS v roce 2019

	počet akcí	počet návštěvníků
Samostatná přednáška	15	773
Samostatné pozorování	15	1131
Přednáška + pozorováním	14	864
Akce ostatní	2	465
CELKEM 2019	44 akcí	2 933 návštěvníků

Spolupráce PV ČAS

Jihlavská astronomická společnost, z.s., Astronomický klub Pelhřimov, z.s., Hvězdárna Třebíč, Česká astronomická společnost, Muzeum Vysočiny Jihlava

Přílohy – plakáty vybraných akcí

Astronomický klub Pelhřimov, z.s.
a Městská knihovna Pelhřimov
vás zvou ve **čtvrtek 17. ledna od 17.00 hodin**
do hudebního oddělení knihovny na přednášku

AKP

Astronomické úkazy v roce 2019

s přednášejícím RNDr. Jakubem Hraníčkem, Ph.D.

Tradiční lednová přednáška představí řádné i mimořádné astronomické úkazy, na které se můžeme těšit v roce 2019. Za využití počítačového planetária zrychleně procestujeme od jara až do zimy noční hvězdnou oblohu a některé astronomické úkazy si přiblížíme přímo v přednáškovém sále.

Při cestě časem si na noční obloze postupně všimneme planet a jejich uskupení, našeho souseda Měsíce i Životodárného Slunce. Rekneme si také něco o viditelnosti meteorických rojů či nadcházejících zatměních Měsíce či Slunce. Nezapomeneme zmínit ani nejdůležitější souhvězdí, mlhoviny, hvězdokupy nebo cizí galaxie.

Česká astronomická společnost
Pobočka Vysočina

Kulturní zařízení
města Pelhřimova
www.kulturape.cz

Astronomické úkazy v roce 2019

přednáší
RNDr. Jakub Hraníček, Ph.D.,
z České astronomické společnosti

pátek 18. ledna 2019 v 17:00

Malovaný sál Muzea Vysočiny Jihlava,
Masarykovo nám. 55

JIHLAVSKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

Česká astronomická společnost
Pobočka Vysočina

TMA JAKO OHROŽENÝ DRUH
ANEB O SVĚTELNÉM ZNEČIŠTĚNÍ

ČTVRTEK 21. ÚNORA 2019 V 17:00

přednáší PAVEL SUCHAN
z Astronomického ústavu Akademie věd ČR

Malovaný sál Muzea Vysočiny Jihlava,
Masarykovo nám. 55

Jihlavská
astronomická
společnost

Česká astronomická společnost
Pobočka Vysočina

KOSMICKÉ POČASÍ

- JAK OVLIVŇUJE ŽIVOT NA ZEMI

přednáší **MGR. LENKA ZYCHOVÁ, PH.D.**,
The Royal Belgian Institute for Space Aeronomy, Belgie

PÁTEK 10. KVĚTNA 2019 V 17:00

Malovaný sál Muzea Vysočiny Jihlava,
Masarykovo nám. 55

muzejní a galerijní

noc

7. 6. 2019

MVJ – MASARYKOVO NÁM. 57/58

16:00 – 20:00
Pěstítecká poradna s ukázkou vystavených sbírkových rostlin
v rámci právě probíhající výstavy zajišťují členové Klubu pěstitelů kaktusů a sukulentů

16:00
Jihlavský haviřský průvod aneb archeologické muzejní havíření
slavnostní vernisáž dlouhodobé výstavy

17:15
Mistr Kat aneb humorně o věcech neveselých a bolestivých
představení nejen pro děti – Divadlo Emillion

18:00
Ze sklepa až na půdu
komentovaná prohlídka muzeum zaměřená na historii hornictví na Jihlavsku
vedená archeologem Mgr. Davidem Zimolou

19:30 – 20:30
Svět středověkých her
komentovaná prohlídka výstavy s kurátorem Mgr. Alešem Hochem

20:30 – 21:30
Zanyka
hudební trio věnující se evropské světské hudbě gotiky a rané renesance

MVJ – MASARYKOVO NÁM. 55

16:30 – 18:00
Současné pozůstatky po dolování na Jihlavsku
přednáška Jiřího Prokopa z České speleologické společnosti Jihlava, ZO Cunicunulus

21:30 – 22:00
Čtení na dobrou noc
autorské čtení zoologa Pavla Bezděčky

Vstup zdarma Expozice MVJ přístupné do 21:00
Více informací: <http://muzeum.jl.cz>, www.ogv.cz Změna programu vyhrazená

muzejní a galerijní

noc

7. 6. 2019

OGV – MASARYKOVO NÁM. 24

17:00
Miloš Jiránek (1875-1911)
komentovaná prohlídka výstavy s Mgr. Janou Bojanovskou

17:00 – 20:00
Dělnička nejen pro děti
dělňička inspirovaná výstavou (a dobou) Miloše Jiránka

17:00 – 20:00
Portrétování návštěvníků
portréty studentů SUPS Jihlava-Helenín

OGV – KOMENSKÉHO 10

19:00
Jaké hranice?
komentovaná prohlídka výstavy s MgA. Ilonou Staňkovou

DŮM GUSTAVA MAHLERA

17:00 – 21:00
Uwe Bressnik, Keith Rowe: **Hudba před i za objektivem**
britský kytarista a výtvarník a rakouský multimediální umělec prezentují propojení hudby a výtvarného umění

JIHLAVSKÉ PODZEMÍ
Prohlídka v celé hodině od 17:00 do 20:00

BRÁNA MATKY BOŽÍ

17:00 – 21:00
Od 21:30 pozorování noční oblohy velkými dalekohledy –
pouze za jasné oblohy, zajišťuje Česká astronomická společnost, pobočka Vysočina

Vstup zdarma Expozice OGV přístupné do 21:00
Více informací: <http://muzeum.jl.cz>, www.ogv.cz Změna programu vyhrazená

PŘÍBĚH LUNÁRNÍHO MODULU

PŘEDNÁŠÍ ING. TOMÁŠ PŘIBYL,
PUBLICISTA A ODBORNÍK NA KOSMONAUTIKU

ČTVRTEK 13. ČERVNA 2019 V 17:00

MALOVANÝ SÁL MUZEA VYSOČINY JIHLAVA,
MASARYKOVO NÁM. 55

   Jihlavská
astronomická
společnost Česká astronomická společnost
Pobočka Vysočina

SPACE X

HISTORIE,
SOUČASNOST
I BUDOUCNOST

PŘEDNÁŠÍ DUŠAN MAJER
PUBLICISTA A ŠÉFREDAKTOR KOSMONAUTIX.CZ

ČTVRTEK 19. ZÁŘÍ 2019 V 17:00

MALOVANÝ SÁL MUZEA VYSOČINY JIHLAVA,
MASARYKOVO NÁM. 55

   Jihlavská
astronomická
společnost Česká astronomická společnost
Pobočka Vysočina

CO NÁS ČEKÁ NA POLI VÝZKUMU EXOPLANET V PŘÍŠTÍ DEKÁDĚ?

přednáší Dr. Petr Kabáth,
Astronomický ústav Akademie věd ČR

17. ŘÍJNA 2019 V 17:00

Malovaný sál Muzea Vysočiny Jihlava, Masarykovo nám. 55

   Jihlavská
astronomická
společnost Česká astronomická společnost
Pobočka Vysočina

NEW HORIZONS - PLUTO A ULTIMA THULE

přednáší prof. RNDr. Miloslav Druckmüller, CSc.,
Vysoké učení technické Brno

čtvrtek 28. listopadu 2019 v 17:00 hod.

Malovaný sál Muzea Vysočiny Jihlava
Masarykovo nám. 55

ČERNÉ DÍRY UŽ NEJSOU TAK ČERNÉ

PŘEDNÁŠÍ
ING. PETR DVOŘÁK, PH.D.,
CEITEC A VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ, BRNO

**PÁTEK 27. PROSINCE 2019
V 17:00**

MALOVANÝ SÁL MUZEA VYSOČINY JIHLAVA
MASARYKOVO NÁM. 55

NOC VĚDCŮ

ŠETRNĚ K PLANETĚ 27/9/2019
GYMNÁZIUM PELHŘIMOV 19:00

**PRVOČÍSLA
RUBENSOVA TRUBICE
PŮDA, SOUČÁST ŽIVOTA
LIKVIDACE ODPADNÍCH VOD
ASTRONOMICKÁ PŘEDNÁŠKA
MĚŘÍME, VÁŽÍME, STOPUJEME**

**3D TISK
HISTORIE FILMU
BIOLOGICKÉ VÝZKUMY
EXPERIMENTY V KUCHYNI
INTERAKTIVNÍ EXPERIMENTY
ASTRONOMICKÉ POZOROVÁNÍ**

za výbor PV ČAS
RNDr. Jakub Hraníček, Ph.D.